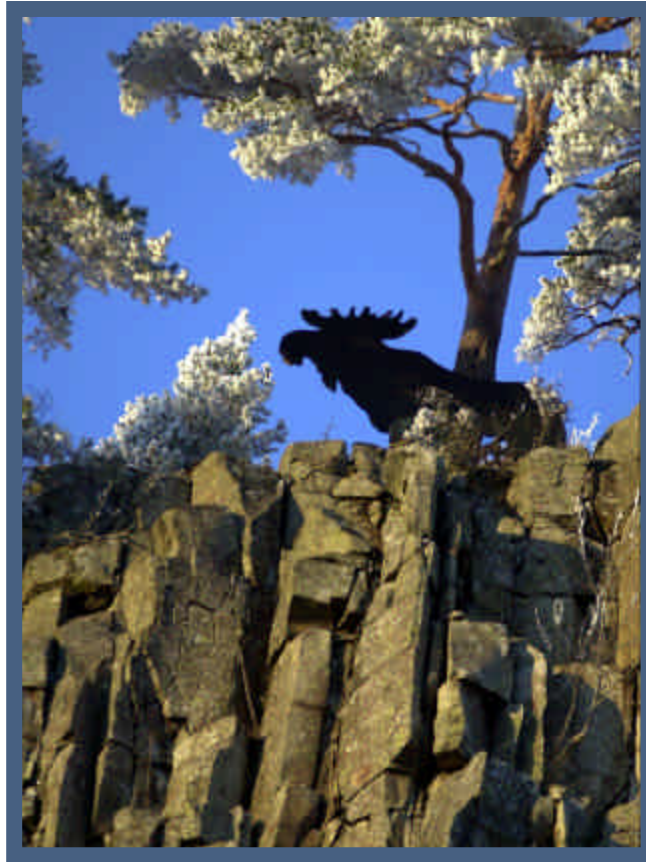

Riksintressen

Mål

RIKSINTRESSEN ÄR OMRÅDEN AV VÄRDE
FÖR HELA LANDET. DE SKA SKYDDAS.

Länsstyrelsen har bedömt vilka mark- och vattenområden som är av riksintresse och skyddas genom lagstiftning i miljöbalken (MB).

I Vänersborgs kommun finns riksintressen för natur, kultur, friluftsliv, yrkesfiske, kommunikationer och totalförsvar.

Vänern med öar och strandområden är också ett särskilt utpekat riksintresse i MB för natur- och friluftsliv.

I MB 7 kapitlet finns Natura 2000-områden som i EU-direktiv utpekats som skyddsvärda. Översiktsplanen redovisar områden av riksintresse och hur de tillgodoses.

Riksintressen för naturvård och Natura 2000

Riksintresse för naturvård

Vänersnäs norra udde.

Vänersnäs norra udde, NRO50

Mångformigt skärgårdsområde med halvö. Art- och individrik fågelfauna med sällsynta och sårbara arter.

Riksintressets skydd

Naturvårdens intresse prioriteras enligt rekommendation NR4. Större delen av området ingår i Natura 2000.

Södra Dättern med Floslätten.

Dättern med omgivning, NRO68

Näringsrik grund vik av Vänern med hävdade strandängar. Stora vassområden med värdefulla rast- och häckningslokaler för fågel, bl a rördrom och skäggmes. Dättern är ett av Väterns mest värdefulla reproduktionsområden för gös.

Riksintressets skydd

Stort hänsynstagande till mark och vattenkvaliteterna i bl a Dättern rekommenderas enligt VO5. Norra delen med Frugårdsholme är naturreservat. Området ingår i Natura 2000.

Halle- och Hunneberg, NRO85

Platåberg med pelarförklyftande diabas i lodbranterna och välutvecklade talusbranter nedanför. Måktiga klapperstensfält finns vid Hallebergs sydostsida.

Regionens största sammanhängande ädellövskogar i branterna. Rik förekomst av kryptoga-

mer och unik lokal för oceaniska lavar. Representativt odlingslandskap med inslag av naturbetesmarker och naturlig slättermark. Växt samhällena är bitvis art- och individrika. I de värdefulla skogsmyr miljöerna återfinns många för den naturgeografiska regionen representativa myrtyper med bland annat skålformiga och svagt välvda mossar.

Riksintressets skydd

De karaktäristiska rasbranterna med ädellövskogar är av särskilt intresse varför naturreservat har bildats runt båda bergen. Även Öjemossarna på Hunneberg är naturreservat. I områden som är avsatta som naturreservat prioriteras naturvårdens intressena och i övriga delar rekreationsintressena. Delar av området ingår i Natura 2000. Rekommendation NR1.

Hullsjön.

Tunhemsslätten med Hullsjön, NRO84

Representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturlig slättermark och betesmark med hackslätt och sötvattensstrandäng. Bitvis art- och individrika växtsamhällen i naturliga marker I området ingår hela miljön Hullsjön med objektet Hullsjöns sydmarker. Hullsjön är en näringsrik, grund lerslättsjö med rikt fågelliv.

Riksintressets skydd

Naturvårdens intresset sammanfaller i den norra delen med riksintresse för kulturminnesvården med i huvudsak motsvarande intentioner. Den inriktning i markanvändningen som anges i rekommendationerna för J1, B7, K1 och VO10 beaktar riksintressets syfte. Delar av området är naturreservat samt omfattas av landskapsbildsskydd. Området ingår delvis också i Natura 2000.

Sjö på Kroppefjäll.

Kroppefjäll, NRO39

Högplatå med delvis unik berggrund. Myrarna är ostörda och innefattar botaniskt intressanta rikkärr i vildmarksmiljö.

Riksintressets skydd

Området ingår i Kroppefjällsutredningen som berör fyra kommuner och där förslag till åtgärder presenterades för det rörliga friluftslivet. Bevarandebeståndet beaktas. Inom området finns naturreservat, naturminnen, samrådsområde, biotopskyddsområde och naturvårdsavtal. Delar av området ingår i Natura 2000. Rekommendation NR11.

Östra Hästefjorden, NRO49

Äng vid slättsjö med sötvattensstrandäng. Växtsamhällen med arter som prästkrage och stagg. Viktig rast och häckningslokal för många fågelarter.

Sörvik.

Sörvik, NRO67

Äng vid slättsjö med sötvattenstrandäng. Växtsamhällen med stagg. Viktig rast och häckningslokal för många fågelarter.

Riksintressets skydd

Delar av området omfattas av Natura 2000. Ingår i rekommendation VO6 som beaktar naturvärdet.

Skogsmossen och Dyremossen NRO47

Två stora, orörda mossar som är representativa för regionen.

Ske mosse (södra), NRO48

Mosskomplexet innefattar bl a en väl utbildad koncentrisk mosse. Strängstukturer och höljor finns i stor mängd och fågellivet är rikt.

Riksintressets skydd

Enligt rekommendationen i M2 och M3 skall mossarnas naturvärden bevaras.

Spång över mosse.

Trone mosse, Klockaremossekomplexet, NRO46

Stort förhållandevis orört våtmarksområde med en mångfald av våtmarkstyper. Området har botaniska och ornitologiska värden samt är representativa för den naturgeografiska regionen. Förekomst av rikkärr.

Riksintressets skydd

Delar av området är skyddat som biotopskyddsområde och ingår som del i Natura 2000. I rekommendationen M5 hävdas naturvärdena.

Riksintressen för kulturvård

Lämning av kalkugn vid Tunhem.

Västra Tunhem, KP17

Odlingslandskap på den bördiga slätten kring platåberget Hunneberg som med sitt rika och varierade innehåll speglar samhällets och landskapets förändringar från järnålder till 1800-talets slut.

Riksintressets skydd

Den kulturhistoriskt värdefulla miljön beaktas inom hela området öster om Göta Älv i rekommendationerna för K1 (område vid V Tunhem) och J1 (Tunhemsslätten med Hullsjön).

Brätte- Vassända, KP18

Fornlämningssmiljöer på kommunikationsmässigt strategisk plats av stor betydelse för handel mellan Vänerlandskapen och Västerhavet med lämningar efter staden Brätte från

Fornborgen på Halleberg.

1500- och 1600-talet och efter Vassända medeltidskyrka.

Riksintressets skydd

Området ingår i tätortsområdet T1 där detaljplan skall föregå förändringar av markanvändningen.

Halleberg m m, KP19

Odlingslandskap på den bördiga slätten kring platåberget Halleberg som med sitt rika och varierade innehåll speglar samhällets och landskapets förändringar från stenålder till 1800-talets slut. På Halleberg finns en av landets största fornborgar.

Riksintressets skydd

Riksintresset nedanför Halleberg gränsar till och omfattar områden med stort bebyggelsetryck på grund av närheten till centralorten. Områdets kulturvärden beaktas i rekommendationerna B1, B2, NR1 och J4. Rasbranterna mot Halleberg och Hallesnipen utgör naturreservat.

Vänersborg, KP20

Residensstad präglad av 1600-talets stadsbyggnadspolitik och förändringar efter branden 1834 som gjorde staden till en förebild för det sena 1800-talets stadsbyggande.

Flygfoto över centrala Vänersborg.

Riksintressets skydd

Centrumdelen med rutnätsstad och plantage ingår i tätortsområdet T1. Bevarandefrågorna har behandlats i ett bebyggelsemiljöprogram antaget 1992.

En kontinuerlig förnyelse, upprustning och utbyggnad ingår som ett naturligt led i att utveckla och skapa ett attraktivt centrum i centralorten. En fortsatt bebyggelseutveckling inom ramen för bevarandeintresset bedöms inte motverka riksintresset.

Karls Grav.

Karls grav, KP68

Kanalmiljö av stort transporthistorisk betydelse, en av landets första egentliga kanaler, påbörjad 1609 men slutförd först 1752. Slussleden är fortfarande i drift.

Riksintressets skydd

Området ligger i tätortsområdet där detaljplan skall föregå förändringar av markanvändningen. Vattenområdet ingår i rekommendation VO3.

Hästefjorden, KP21

Fornlämningsmiljö av högt vetenskapligt värde bestående av boplatser från äldre och yngre stenålder som visar på en utveckling från en strandbunden ekonomi baserad på jakt och fiske till en ekonomi med inslag av boskapskötsel och åkerbruk.

Riksintressets skydd

Inom området har stora mängder stenåldersföremål hittats, främst kring stora Hästefjorden. Områdets kulturvärden beaktas i rekommendationerna J2 och VO6.

Riksintressen för friluftsliv och yrkesfiske

Halle- och Hunneberg, FP4

Tillhör våra kända så kallade Västgötaberg. Strövterräng i mycket viltrika marker (älg, kronhjort) med utblickar över naturscenerier (sjöar, forsar och rasbranter) och över ett tilltalande omgivande kulturlandskap.

Riksintrassets skydd

Rekommendationerna prioriterar rekreativintressena, NR1

Göta Älv, FP5

Av stor betydelse för det rörliga båtlivet och även för bilburet friluftsliv. Förbindelse mellan Västerhavet och Vänern samt via Vättern även till Östersjön. Värdefullt och synnerligen omväxlande kulturlandskap kring Göta älv och Nordre älv.

Riksintrassets skydd

Markområdena kring Göta älv och Karls grav ingår till största delen i tätortsområdet där detaljplan bör föregå förändring av markanvändningen. Vattenområdet ingår i rekommendationen för VO3 där bland andra kulturvårdens och sjöfartens intressen hävdas.

Göta älv och Karls grav (Trollhätte kanal) anges även som riksintresse för handelsjöfart. Båda intressena omfattar samma vattenområde.

Vänern (S:Y1)

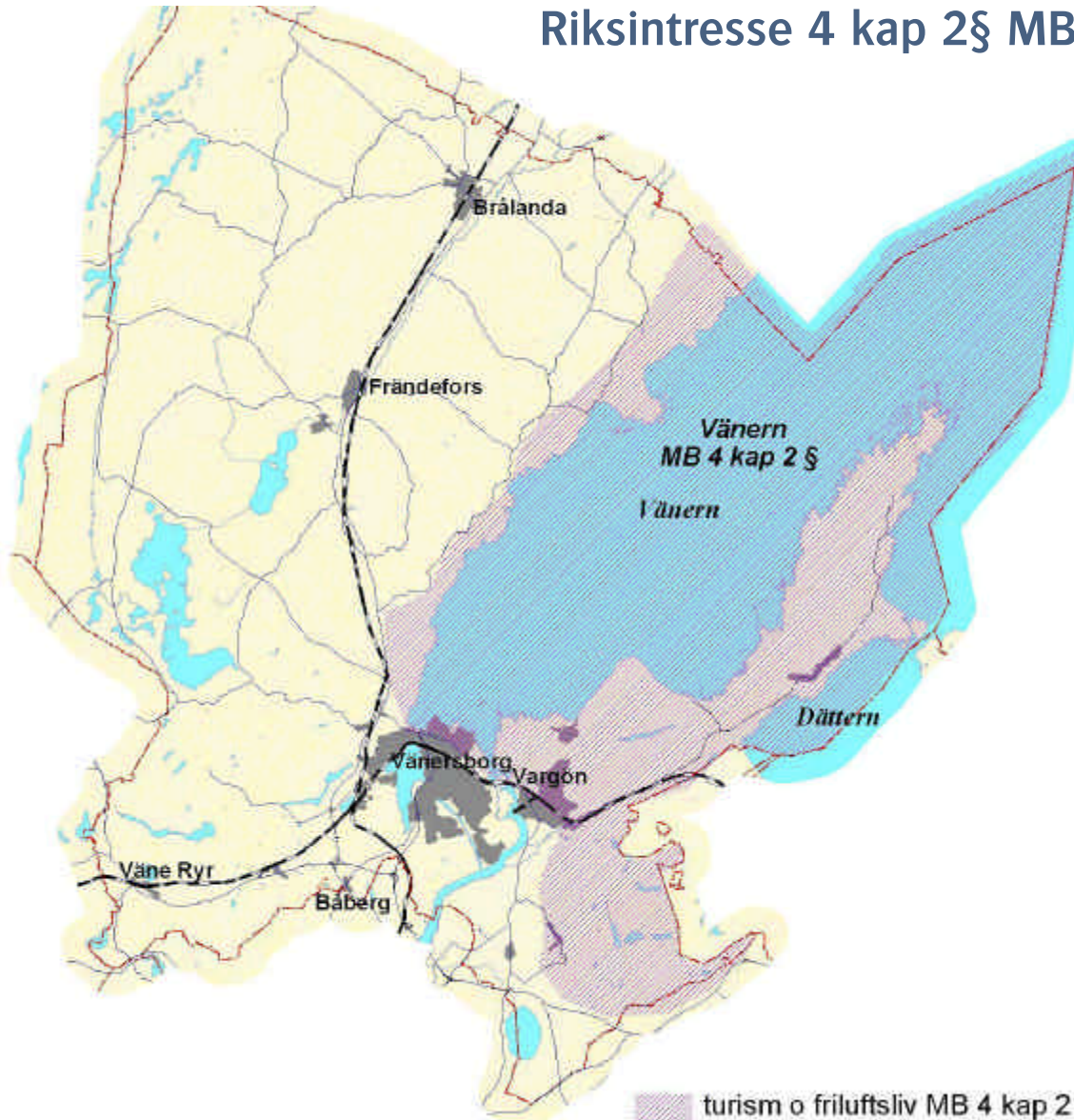
Av riksintresse för yrkesfisket.

Riksintrassets skydd

Vänern tas upp i rekommendationerna VO1 där yrkesfiske, turism och friluftsliv hävdas.

Riksintresse 4 kap 2§ MB

Vänern, MB 4 kap 2 §

Vänern med öar och strandområden omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap 2 § MB där turismens och friluftslivets i främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt skall beaktas.

Riksintressets skydd

Riksintresset omfattar Vänerkusten, Nordstan, Holmängen, Vargön norr om järnvägen, Halle- och Hunneberg och Vänersnäs.

Exploateringsförslag och andra ingrepp i miljö får komma till stånd endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Bestämmelserna utgör inget hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförande av anlägg-

ningar som behövs för totalförsvaret.

Bebyggelsestrycket är hårt i kustområdena. Inriktningen i rekommendationerna med mycket stor återhållsamhet i bebyggelse i det kustnära området till förmån för det rörliga friluftslivet stämmer väl överens med intentionerna i riksintresset. Även anläggningar på Halle- och Hunneberg för det rörliga friluftslivet NR1 ingår i en sådan inriktning.

Riksintressen för kommunikationer

Vägar av riksintresse

Rv 45

Ingår i det nationella och regionala stamvägnätet.

Rv 42 och 44

Utgör länk mellan regioncentra

Väg 2015/2024

Väganslutningen till Malöga flygplats
Vägar riksintresseförklaras för att skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar tillkomst av eller utnyttjande av dem. Det innebär skydd från t ex att bebyggelse och verksamheter lokaliseras i anslutning till viktiga transportleder.

Enligt Vägverket skall vägens funktioner skyddas avseende:

- God transportkvalité och god närhet till andra regioner.
- God tillgänglighet för samtliga trafikanter.
- God trafiksäkerhet.
- God miljö ur hälsosynpunkt, skydd av stads- och landskapsbild och estetisk utformning.

Järnvägar av riksintresse

Norge/Vänerbanan och Älvsborgsbanan

Ingår i stomnätet för järnvägar av riksintresse

Avgränsningen inkluderar de stationer för resandeutbyte, bangårdar för godshantering och övriga spåranslutningar som behövs för att säkerställa transportfunktionen.

Även markreservat för planerade ny- och ombyggnader som kan förväntas ingå i stomnätet är av riksintresse för järnvägar.

Riksintressets skydd

Befintliga och planerade vägar och järnvägar ingår i rekommendation E5.

Flygplatser av riksintresse

Trollhättans/Vänersborgs flygplats (Malöga flygplats)

Anges i luftfartsverkets sammanställning av flygplatser av riksintresse som en kommunal flygplats av riksintresse.

Riksintressets skydd

Flygplatsen redovisas med höjdbegränsningar enligt Bankod 3C enligt översiktsplanen för

Skogaryd och Malöga.

Sjöfart av riksintresse

Vänersborgs Hamn

Ingår i riksintresset Vänerhamn som består av sju hamnar i Vänern, varav Karlstad är den största.

Farleden i Vänern och Trollhättekanal

Huvudfarled för sjöfarten i Vänern.

Riksintressets skydd

I rekommendationen VO3 hävdas sjöfartens intressen.

Riksintressen för totalförsvaret

Flygflottillen Såtenäs F7

Anläggningar och verksamhet ligger i Lidköpings kommun, men berör även Vänersborgs kommun eftersom start och land-

ningar sker över Vänersnäs. Avgränsningen av riksintresset visar bullerutbredningskurvor enligt Länsstyrelsens anvisning.